

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 5Co/333/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5816201575
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 07. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Dagmar Cabadajová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2019:5816201575.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline ako súd nadriadený, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Dagmar Cabadajovej a členov senátu JUDr. Miroslava Jamricha a JUDr. Gabriely Veselovej, v spore žalobcu: D. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom D. XX, právne zastúpený: JUDr. Ján Vajda, advokát so sídlom T., R. T. XXX, proti žalovaným: 1/ DAKNA Námestovo, družstvo so sídlom Kliňanská cesta 970, Námestovo, právne zastúpený: JUDr. Peter Vevurka, advokát so sídlom T., I. XXX, 2/ I. H., nar. XX.XX.XXXX, bytom H. XXX, o určenie neplatnosti kúpnej zmluvy, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Námestovo, č. k. 10C/63/2016-102 zo dňa 25. januára 2018, takto

rozhodol:

Krajský súd rozsudok okresného súdu **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom okresný súd ako súd prvej inštancie v spore o určenie neplatnosti kúpnej zmluvy rozhodol nasledovne:

I. Súd žalobu zamietá.

II. Žalovanému 1/ súd priznáva nárok na náhradu trov konania vo výške 100 %.

III. Žalovanej 2/ súd nárok na náhradu trov konania nepriznáva.

V dôvodoch svojho rozhodnutia poukazuje na ustanovenie § 101 Občianskeho zákonníka konštatoval nasledovné skutkové a právne závery:

Z citovaného zákonného ustanovenia vyplýva, že právo dovoliť sa tzv. relatívnej neplatnosti podlieha premlčaniu. Premlčacia lehota je trojročná a začína plynúť odo dňa, keď právo mohlo byť vykonané prvýkrát.

V danom prípade je súd toho názoru, že premlčacia doba podľa § 101 Občianskeho zákonníka začína plynúť vždy dňom, kedy došlo k uzavretiu právneho úkonu (v danom prípade 07.02.2013) a to aj v prípade právnych úkonov, ktoré ku svojej účinnosti vyžadujú rozhodnutie príslušného orgánu alebo registráciu štátnym notárstvom. Vklad vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností je teda len administratívne zavŕšenie procesu prevodu vlastníckeho práva, ktorého základ spočíva práve v uzatvorení právneho úkonu.

S poukazom na tieto skutočnosti preto súd dospel k záveru, že v danom prípade sa žalobca mohol domáhať relatívnej neplatnosti kúpnej zmluvy do 07.02.2016, kedy uplynula trojročná premlčacia lehota. K otázke absolútnej neplatnosti kúpnej zmluvy súd uvádza, že žalobca nebol účastníkom kúpnej zmluvy, ktorou sa prevádzali vlastnícke práva na žalovaného 1/. Rovnako v čase uzatvárania kúpnej zmluvy nebol spoluvlastníkom predmetných nehnuteľností, keďže kúpna zmluva medzi žalovaným 1/ a 2/ bola uzavretá 07.02.2013 a žalovaný nadobudol spoluvlastnícky podiel na základe darovacej zmluvy, ktorej vklad bol povolený rozhodnutím V 1956/13 zo dňa 14.10.2013. Za určitých okolností sa môže určovacou žalobou domáhať vyslovenia neplatnosti zmluvy aj osoba odlišná od zmluvných strán, avšak takáto tretia osoba musí osvedčiť naliehavý právny záujem, ktorý spočíva v tom, že jej hmotnoprávne postavenie môže byť súdom judikovanou neplatnosťou predmetnej zmluvy priaznivo ovplyvnené.

V danom prípade by sa však právne postavenie žalobcu aj v prípade vyslovenia absolútnej neplatnosti nezmenilo, nakoľko by zotrval naďalej v právnom postavení spoluvlastníka.

Preto súd s poukazom na tieto skutočnosti zamietol žalobu v celom rozsahu.

Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru úspechu vo veci.

Vzhľadom na úspech žalovaného 1/, mu súd priznal nárok na náhradu trov konania vo výške 100 % a keďže žalovaná 2/ sa k náhrade trov konania nevyjadрила, súd jej nárok na náhradu trov konania nepriznal.

2. V zákonom stanovenej lehote proti rozsudku okresného súdu podal odvolanie žalobca prostredníctvom svojho právneho zástupcu. Navrhoval odvolaciemu súdu napadnutý rozsudok okresného súdu zrušiť v časti výrokov I. a II. a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie a rozhodnutie. Proti výroku III. rozsudku okresného súdu, v zmysle ktorého žalovanej 2/ súd nárok na náhradu trov konania nepriznáva, odvolanie nepodáva. Zároveň si uplatnil nárok na náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie a nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 % voči žalovaným v 1/ a 2/ rade. Vo svojom odvolaní poukazoval na to, že výrok I. napadnutého rozsudku nie je určitý, pretože v ňom nie je uvedené, akú konkrétnu žalobu súd prvej inštancie zamietol. Vzhľadom na nesprávnosť výroku I. napadnutého rozsudku je nesprávny aj výrok II. napadnutého rozsudku o trovách rozsudku. Výrok II. napadnutého rozsudku je neurčitý, pretože v ňom nie je uvedené, voči ktorej konkrétnej strane konania súd prvej inštancie priznal žalovanému v 1/ rade nárok na náhradu trov konania vo výške 100 %. V tejto súvislosti poukázal na ustanovenie § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP, ako aj uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo 222/2016 zo dňa 23.03.2017, v zmysle ktorého výrok o nároku na náhradu trov konania musí byť formulovaný tak, že v ňom musí byť uvedené nielen, kto a komu má zaplatiť náhradu trov, ale musí byť v ňom uvedená aj formulácia, že o výške tejto náhrady bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením. Len takouto formuláciou výroku o náhrade trov konania bude splnená požiadavka zákona, aby rozhodnutie súdu o nároku na náhradu trov konania v spojení s rozhodnutím o výške tejto náhrady bolo vykonateľné, teda aby bolo spôsobilým exekučným titulom pre prípadné vynútenie ním uloženej povinnosti. V tejto súvislosti poukázal aj na čl. 2 ods. 1 - 3 CSP s tým, že Najvyšší súd SR je najvyššou súdnou autoritou v oblasti všeobecného súdnictva, a preto jeho judikáty sú všetky slovenské súdy povinné rešpektovať vo svojej rozhodovacej činnosti. Súd prvej inštancie bol preto povinný rešpektovať toto citované rozhodnutie a výrok rozhodnutia II. nie je v súlade s ustanovením § 262 ods. 1, 2 CSP a s platnou súdnou judikatúrou.

Ďalej poukázal na to, že rozsudok okresného súdu nebol vyhlásený v mene Slovenskej republiky, čím došlo k porušeniu ustanovenia § 219 ods. 1 veta prvá CSP.

Postupom súdu prvej inštancie v priebehu konania došlo k porušeniu § 181 ods. 2 prvá a druhá veta CSP, v zmysle ktorého súd určí, ktoré skutkové tvrdenia sú medzi stranami sporné, ktoré skutkové tvrdenia považuje za nesporné, ktoré dôkazy vykoná a ktoré dôkazy nevykoná. Súd tiež uvedie svoje predbežné právne posúdenie veci. Obligatórne určenie sporných a nesporných skutkových tvrdení zo strany súdu a obligatórne predbežné právne posúdenie veci sú kľúčovými inštitútmi na zrýchlenie civilného sporového konania, ako aj prostriedkom na predídanie tzv. prekvapivých súdnych rozhodnutí. Pritom musí ísť o konkrétne poučenie a nie všeobecné podľa § 181 ods. 2 CSP. Zo zápisnice o pojednávaní konanom dňa 25.01.2018 a aj zo zvukového záznamu z tohto pojednávania je zrejmé, že súd prvej inštancie neposkytol stranám konania poučenie podľa § 181 ods. 2 CSP, pre on ako žalobca nevedel, ktoré skutkové tvrdenia súd prvej inštancie pokladá za sporné, ktoré pokladá za nesporné, ktoré dôkazy súd vykoná a ktoré dôkazy nevykoná. Súd prvej inštancie neoznámil stranám konania svoje predbežné právne posúdenie veci. Takýmto postupom súdu prvej inštancie bolo porušené jeho právo na spravodlivé súdne konanie, čo je odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. b/ CSP. Súd prvej inštancie mu tým znemožnil predložiť dôkazy na sporné skutočnosti a reagovať na predbežné právne posúdenie veci súdom. Za takéhoto stavu veci ide o tzv. prekvapivé rozhodnutie súdu prvej inštancie a postup súdu prvej inštancie v rozpore s kogentným ustanovením § 181 ods. 2 CSP.

Uviedol, že súd prvej inštancie vo veci rozhodol predčasne, bez dostatočného zistenia skutkového stavu veci, pretože nevykonal ním navrhované dôkazy, ktoré boli potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, čo je odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. e/ CSP. Ním navrhnuté dôkazy nevykonal, hoci ich vykonanie bolo potrebné pre riadne zistenie skutkového stavu veci a pre správne právne posúdenie veci. Súd prvej inštancie sa v odôvodnení tohto rozsudku vôbec nezaoberal týmito návrhmi na vykonanie dokazovania, na pojednávaní konanom dňa 25.01.2018 boli tieto návrhy na vykonanie dokazovania bezdôvodne zamietnuté s výnimkou vyžiadania spisu Okresného úradu Námestovo - odbor katastrálny č. V 390/13, o ktorom dôkaze súd vôbec nerozhodol. Navrhnutím týchto dôkazov realizoval svoje zákonné právo. Rozhodovanie o tom, ktoré z navrhnutých dôkazov budú vykonané, patrí síce

súdu, ale súd nemôže návrhy účastníka konania na vykonanie dokazovania bezdôvodne prehliadať. Súd prvej inštancie týmito návrhmi na vykonanie dokazovania nebol síce viazaná a navrhnuté dôkazy nemusel vykonať, ale bolo povinnosťou súdu v odôvodnení tohto rozsudku presvedčivo odôvodniť, prečo nevykonával ním navrhnuté dôkazy. V dôsledku nevykonania týchto dôkazov súd prvej inštancie nedostatočne zistil skutkový stav veci a na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, čo sú odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. e/, f/ CSP.

V ďalšom poukázal na ustanovenie § 140 Občianskeho zákonníka, uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo 239/2012 zo dňa 13.08.2015 a uviedol, že v predmetnom konaní nie je sporné, že N. Y., ktorý bol jeho právnym predchodcom, bol ako podielový spoluvlastník nehnuteľností zapísaných na liste vlastníctva č. XXXX k. ú. H., nositeľom predkupného práva. Išlo o predkupné právo vecnej povahy vyplývajúce z § 140 OZ. Nesporným je to, že žalovaná v 2/ rade porušila predkupné právo N. Y., pretože ho neoslovila písomnou ponukou. Žalovanému v 1/ rade je táto skutočnosť dobre známa, pretože ide o družstvo, ktoré podniká v oblasti poľnohospodárstva a hospodárenia na pôde. Ing. I. I. je zároveň predsedom Poľnohospodárskeho družstva v R., ktoré hospodári v katastri obcí R. a H. a ako obyvateľ obce R. dobre pozná žalovanú v 2/ rade. V dôsledku porušenia predkupného práva žalovanou v 2/ rade vzniklo N. Y. právo domáhať sa určenia neplatnosti žalovanej kúpnej zmluvy. On ako žalobca sa stal právnym nástupcom N. Y. a vstúpil do jeho práv v rozsahu nadobudnutého spoluvlastníckeho podielu. Na neho prešlo aj oprávnenie domáhať sa určenia neplatnosti kúpnej zmluvy. Z uvedeného je zrejmé, že má aktívnu legitímáciu domáhať sa určenia neplatnosti žalovanej kúpnej zmluvy, má teda tzv. naliehavý právny záujem na podanej žalobe podľa § 80 písm. c/ OSP a podľa § 137 písm. c/ CSP domáhať sa určenia relatívnej neplatnosti a absolútnej neplatnosti žalovanej kúpnej zmluvy. Právny názor súdu uvedený v bode 17 odôvodnenia tohto rozsudku je nesprávny, pretože je v rozpore s platnou súdnou judikatúrou.

Rozsudok súdu prvej inštancie nie je odôvodnený podľa § 220 ods. 2 CSP. V tejto súvislosti poukázal na nálezy Ústavného súdu SR a judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva. Napadnutý rozsudok je tzv. popisný rozsudok. Súd prvej inštancie si z vykonaných dôkazov a listinných dokladov vybral iba to, čo mu vyhovovalo do vytvorenej konštrukcie a nevyhovujúcimi tvrdeniami a dôkazmi sa vôbec nezaoberal a nevysporiadal sa s nimi.

Právne posúdenie veci súdom prvej inštancie je nesprávne, keďže je v rozpore s platnou súdnou judikatúrou, čo je odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. h/ CSP. Tým, že súd prvej inštancie riadne neodôvodnil tento napadnutý rozsudok, odňal mu právo konať pred súdom a porušil jeho právo na spravodlivý súdny proces, čo je podľa § 389 ods. 1 písm. b/ CSP dôvodom na zrušenie rozsudku odvolacím súdom.

V ďalšom poukázal na ustanovenie § 40 Občianskeho zákonníka. Tvrdil, že žalovaná kúpna zmluva je absolútne neplatnou kúpnu zmluvou. Kúpna zmluva nie je vlastnoručne podpísaná žalovanou v 2/ rade, namiesto nej ju podpísala iná osoba. Na túto skutočnosť žiadal vypočuť U. H., ktorá je dcérou žalovanej v 2/ rade a matrikárku obce B. C., kde mal byť údajne overený podpis žalovanej v 2/ rade na kúpnej zmluve. Žalovaná v 2/ rade v roku 2013 nebola plne spôsobilá na právne úkony a navyše bola slepá, nevie čítať a písať. Tieto skutočnosti sú dôvodom absolútnej neplatnosti zmluvy. Žalovaná kúpna zmluva mala byť uzavretá vo forme notárskej zápisnice alebo s opatrovníkom žalovanej v 2/ rade. V tejto súvislosti poukázal na uznesenia Najvyššieho súdu SR a Najvyššieho súdu ČR.

Pokiaľ ide o právny názor súdu uvedený v bode 18 odôvodnenia rozsudku, tento je nesprávny. Jeho právne postavenie by sa po určení neplatnosti žalovanej kúpnej zmluvy zmenilo, keďže by podľa § 140 OZ získal právo vykúpiť spoluvlastnícky podiel žalovanej v 2/ rade. Tým by sa zvýšila výška jeho spoluvlastníckeho podielu, zmenilo by sa aj právne postavenie žalovaného v 1/ rade, ktorý by prestal byť spoluvlastníkom a nemal by právo vykúpiť ani časť spoluvlastníckeho podielu žalovanej v 2/ rade. Okrem toho uviedol, že počas trvania tohto konania bude žalovaný v 1/ rade poberať dotácie na nehnuteľnosti, ktoré sú predmetom žalovanej kúpnej zmluvy.

3. K odvolaniu žalobcu proti rozsudku okresného súdu podal písomné vyjadrenie žalovaný v 1/ rade prostredníctvom svojho právneho zástupcu. Navrhoval odvolaciemu súdu odvolanie žalobcu podľa § 385 písm. a/ CSP ako oneskorene podané odmietnuť. Pokiaľ súd odvolanie žalobcu neodmietne, potom navrhol odvolaciemu súdu napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdiť. Žalovaný v 1/ rade nepovažuje odvolacie dôvody za dôvodné. Poukázal na skutočnosť, že žalobca napadol kúpnu zmluvu medzi žalovaným v 1/ rade a žalovanou v 2/ rade z dôvodu relatívnej neplatnosti pre nedodržanie postupu predávajúcej - žalovanej v 2/ rade voči nemu ako spoluvlastníkovi, t.j. ponuky predkupného práva. Po zistení na základe vyjadrenia žalovaného v 1/ rade, že žaloba bola podaná po uplynutí 3-ročnej premlčacej lehoty, žalobca zmenil právny dôvod a účelovo tvrdil, že

kúpna zmluva uzavretá dňa 07.02.2013 medzi žalovanou v 2/ rade ako predávajúcou a žalovaným v 1/ rade ako kupujúcim je absolútne neplatný právny úkon. Žalovaný v 1/ rade považuje napadnutú kúpnu zmluvu za platný právny úkon spĺňajúci všetky zákonom predpísané náležitosti a je podpísaná predávajúcou. Tvrdenie žalobcu o „údajnej slepote a že nevie čítať a písať“, je nepravda, považuje za povážlivé tvrdenie žalobcu na adresu matrikárov a výkonu ich práce na matričných úradoch, z ktorého výroku je možné odvodit', že matrikári nerešpektujú platné právne predpisy týkajúce sa výkonu ich práce. Pre toto tvrdenie žalobcu neúniesol dôkazné bremeno, jednak žalovaný v rade 1/ má za to, že u žalobcu nie je daný naliehavý právny záujem na vyslovení neplatnosti napadnutej kúpnej zmluvy a na vyslovení neplatnosti napadnutej kúpnej zmluvy nemá žalobca ani aktívnu legitímáciu, pretože nie je jej účastníkom. Prípadným rozhodnutím súdu o neplatnosti kúpnej zmluvy, ktorej žalobca nebol ani účastníkom, sa postavenie žalobcu žiadnym spôsobom nezmení. Žalobca je podielovým spoluvlastníkom k nehnuteľnostiam zapísaným na liste vlastníctva č. XXXX k. ú. H. a ostane ním aj na základe napadnutého rozsudku. Výška jeho spoluvlastníckeho podielu nie je žiadnym spôsobom rozsudkom súdu dotknutá, ani by sa nijako rozhodnutím súdu, ktorým by súd vyslovil neplatnosť kúpnej zmluvy, nezmenila. Tvrdenie žalobcu v odvolaní, že jeho právne postavenie by sa zmenilo, pretože by mal právo vykúpiť spoluvlastnícky podiel od žalovanej v 2/ rade, je čisto hypotetické. Žalovaná v 2/ rade vôbec nemusí svoj podiel predávať a keďže sa jedná o poľnohospodársku pôdu, voľnému prevodu v súčasnosti bráni zákon č. 140/2014 Z.z..

Uviedol, že základným predpokladom úspešnosti žaloby o určenie skutočnosti je, že žalobca má na požadovanom určení naliehavý právny záujem. Existenciu naliehavého právneho záujmu musí v konaní preukázať žalobca, pričom naliehavý právny záujem musí existovať, teda musí byť preukázaný nielen v čase začatia konania, ale aj v čase vyhlásenia rozsudku. Nedostatok naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení je dôvodom k zamietnutiu žaloby bez toho, aby sa súd zaoberal vecou v jej merite. Za určovaciu žalobu v zmysle § 80 písm. c/ OSP považuje súdna prax (žalobcami v prejednávanej veci podanú) žalobu o určení neplatnosti právneho úkonu (uznesenie Najvyššieho súdu SR z 22.09.2010 sp. zn. 4Cdo 56/2009). S poukazom na uvedený právny názor Najvyššieho súdu SR, vykonané dokazovanie, žalobca v konaní nepreukázal naliehavý právny záujem na určení neplatnosti napadnutej kúpnej zmluvy.

Súd prvej inštancie vo veci vykonal dostatočné dokazovanie potrebné na zistenie skutkového stavu, rozhodol správne, keď žalobu zamietol, svoje rozhodnutie dostatočne, zrozumiteľne odôvodnil.

4. K vyjadreniu žalovaného v 1/ rade k odvolaniu žalobcu proti rozsudku okresného súdu podal žalobca vyjadrenie - repliku. Vo svojom vyjadrení uviedol, že odvolanie bolo podané včas, t.j. v zákonnej 15-dňovej lehote odo dňa doručenia tohto rozsudku. Rozsudok bol advokátovi doručený dňa 09.03.2018. Zákonná 15-dňová lehota na podanie odvolania mala uplynúť dňa 24.03.2018. Vzhľadom na skutočnosť, že dňa 24.03.2018 a 25.03.2018 boli sobota a nedeľa, došlo podľa § 121 ods. 4 CSP k predĺženiu lehoty na podanie odvolania na pondelok dňa 26.03.2018. Dňa 26.03.2018 v čase 23:23 hod. emailom z emailovej adresy advokáta na emailovú adresu Okresného súdu Námestovo doručil odvolanie zo dňa 26.03.2018. Zároveň poukázal na ustanovenie § 125 ods. 1, 2 CSP a rozhodnutia R 18/2008, R 23/1994 a rozhodnutia publikované v časopise zo súdnej praxe č. 3/1996, nález Ústavného súdu ČR, uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Sž 3/2012 zo dňa 13.06.2012, sp. zn. 6Cdo 147/2013 zo dňa 28.05.2013 a sp. zn. 2Obdo 12/2016 zo dňa 31.01.2017. Jeho odvolanie bolo podané včas, pretože bolo doručené súdu prvej inštancie emailom v posledný deň zákonnej 15-dňovej lehoty na podanie odvolania. Dňa 03.04.2018 na podateľni Okresného súdu Námestovo osobne podal 4 rovnopisy odvolania zo dňa 26.03.2018 spolu s prílohami. To znamená, že emailové odvolanie zo dňa 26.03.2018 bolo včas a riadne doplnené predložením jeho originálu dňa 03.04.2018, teda nie sú dané dôvody na odmietnutie jeho odvolania odvolacím súdom podľa § 385 písm. a/ CSP. Odmietnutím odvolania by mu bola odňatá možnosť konať pred súdom a bolo by porušené jeho právo na spravodlivý proces.

Uviedol, že žalovaný v 1/ rade sa vo svojom vyjadrení nevyjadril k prevažnej väčšine jeho odvolacích dôvodov a nespochybnil ich pravdivosť. Žalovaný v 1/ rade nehospodári v katastrálnom území H., ako to tvrdí vo svojom vyjadrení. V katastrálnom území H. hospodári Poľnohospodárske družstvo v R., ktorého predsedom predstavenstva je Ing. I. I.. Ide o tú istú osobu, ktorá je predsedom predstavenstva žalovaného v 1/ rade. V katastrálnom území H. v súčasnosti hospodári cca 15 farmárov, ktorí majú spory a nezhody s Poľnohospodárskym družstvom v R., ktoré podobne ako žalovaný v 1/ rade nerešpektuje výpovede z nájmu poľnohospodárskej pôdy a nechce im vydávať pozemky a ani náhradné pozemky, a to z dôvodu poberania dotácie na poľnohospodársku pôdu. Pre potrebu odvolacieho konania predložil fotokópiu osvedčenia o jeho zápise do evidencie samostatne hospodáriaceho roľníka ku dňu 30.08.2013 a fotokópiu registra farmy č. 140495 zo dňa 05.12.2014 pre jeho osobu. Zákon č. 140/2014 Z. z. sa netýka

tohto konania, tento zákon nadobudol účinnosť až po uzavretí a odkladovaní kúpnej zmluvy, ktorej neplatnosti sa dovoľáva v tomto konaní. Trvá na svojich odvolacích námietkach o tom, že napadnutý rozsudok nie je vecne správny. Súd prvej inštancie nevykonal dokazovanie v rozsahu potrebnom pre rozhodnutie vo veci. Opakovaným nesprávnym postupom súdu prvej inštancie bolo porušené jeho právo na spravodlivé súdne konanie. Súd prvej inštancie si od Okresného úradu Námestovo - odbor katastrálny nevyžiadal spis č. V 390/13 o kúpnej zmluve, ktorej neplatnosti sa dovoľáva a uspokojil sa so zmluvou predloženou žalovaným v 1/ rade. Za takéhoto stavu veci nie je možné hodnoverne zistiť, v ktorý deň bola táto kúpna zmluva uzavretá a v ktorý deň bol povolený vklad vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností. Súd prvej inštancie preto nemohol riadne posúdiť námietku premĺčania relatívnej neplatnosti tejto zmluvy vznesenú žalovaným v 1/ rade. V priebehu tohto konania vzniesol námietku absolútnej neplatnosti kúpnej zmluvy. Súd prvej inštancie bol ex offio povinný zaoberať sa ním prednesenými dôvodmi absolútnej neplatnosti tejto zmluvy. Súd prvej inštancie bezdôvodne nevykonal žiadne dokazovanie na preverenie týchto skutočností. Jeho návrhy na vykonanie dokazovania boli na pojednávaní konanom dňa 25.01.2018 zamietnuté procesne nesprávnym spôsobom. Žalovaná v 2/ rade vlastnoručne nepodpísala túto kúpnu zmluvu a v čase jej podpisovania nebola plne spôsobilá na právne úkony. Bola slepá, nevie čítať a písať. Má naliehavý právny záujem domáhať sa určenia relatívnej neplatnosti a absolútnej neplatnosti kúpnej zmluvy podľa § 80 písm. c/ OSP a podľa §137 písm. c/ CSP. Žiadne ustanovenie všeobecne záväzného právneho predpisu nebráni mu nebráni v priebehu konania rozširovať dôvody neplatnosti zmluvy. Žaloba v tejto veci bola podaná 05.04.2016, t. j. za účinnosti OSP, a preto neplatí koncentračná zásada.

5. K replike žalobcu k vyjadreniu žalovaného v 1/ rade k odvolaniu žalobcu proti rozsudku okresného súdu podal písomné vyjadrenie žalovaný v 1/ rade - dupliku. Uvádza, že zotráva na svojich tvrdeniach uvedených k vyjadreniu k odvolaniu žalobcu proti rozsudku súdu prvej inštancie. Zdôraznil, že žalobca napadol neplatnosť kúpnej zmluvy svojou žalobou, ktorú právne zdôvodnil porušením jeho zákonného predkupného práva po uplynutí 3-ročnej premĺčacej lehoty. Až na námietku premĺčania žalovaného v 1/ rade žalobca na pojednávaní dňa 25.01.2018 napadol kúpnu zmluvu ako absolútne neplatný úkon. Trval na svojom stanovisku, že u žalobcu ako osoby, ktorá nebola účastníkom napadnutej kúpnej zmluvy, nie je daný naliehavý právny záujem na vyslovení jej neplatnosti. Postavenie žalobcu ako spoluvlastníka k sporným nehnuteľnostiam by sa vyslovením neplatnosti kúpnej zmluvy nezmenilo. Naďalej by ostal spoluvlastníkom v podiele, ako je zapísaný na liste vlastníctva č. XXXX k. ú. H.. Podľa jeho názoru je bezpredmetné, že žalobca je samostatne hospodáriacim roľníkom. Táto skutočnosť sama o sebe nezakladá povinnosť pôvodnej vlastníčky prevedeného spoluvlastníckeho podielu v prípade vyslovenia neplatnosti napadnutej kúpnej zmluvy previesť na žalobcu svoj spoluvlastnícky podiel. Trvá na tom, že kúpna zmluva netrpí ani žalobcom napádanou vadou. Predávajúca a žalovaná v 2/ rade v čase podpisania kúpnej zmluvy bola plne spôsobilá na právne úkony, ktorú skutočnosť potvrdzuje aj to, že svoj podpis na kúpnej zmluve úradne osvedčila. Námietky žalobcu týkajúce sa nevykonania ďalších dôkazov nepovažuje za dôvodné. Má za to, že súd prvej inštancie správne zhodnotil dôkaznú situáciu, nespornosť uplynutia premĺčacej doby pre uplatnenie relatívnej neplatnosti kúpnej zmluvy a zaujal správny právny názor, čo sa týka existencie naliehavého právneho záujmu žalobcu na vyslovení absolútnej neplatnosti kúpnej zmluvy.

6. Žalobca vo svojom ďalšom vyjadrení opätovne uviedol skutočnosti uvádzané v podanom odvolaní a vyjadrení s tým, že dodal z opatrnosti, že námietka premĺčania je v rozpore s dobrými mravmi, čo sa preukáže pri vylúchu žalovanej v 2/ rade a pri vylúchu U. H..

7. Žalovaný v 1/ rade vo svojom ďalšom vyjadrení v celom rozsahu zotrval na svojich vyjadreniach a prednesoch v uvedenej právnej veci pred súdom prvej inštancie, ako aj na vyjadreniach na základe podaného odvolania zo strany žalobcu.

6. Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané stranou sporu v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP), preskúmal rozsudok okresného súdu v rozsahu vyplývajúcom z ustanovenia § 379 CSP a bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie v zmysle ustanovenia § 389 ods. 1 písm. b/ CSP zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie v súlade s ustanovením § 391 ods. 1 CSP:

7. V zmysle ustanovenia § 389 ods. 1 písm. b/ CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, len ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ak tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom.

8. V zmysle ustanovenia § 391 ods. 1 CSP, ak odvolací súd zruší rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, prerušiť konanie, schváliť zmier, zastaviť konanie, alebo postúpiť vec orgánu, do ktorého právomoci vec patrí.

9. Odvolací súd sa predovšetkým zaoberal otázkou včasnosti podaného odvolania zo strany žalobcu. Zo spisového materiálu vyplýva, že odvolanie proti rozsudku okresného súdu bolo podané dňa 26.03.2018 o 23:23 hod.. Odosielateľom bol právny zástupca žalobcu a adresátom podateľňa Okresného súdu Námestovo. Rozsudok okresného súdu bol doručený právnomu zástupcovi žalobcu dňa 09.03.2018. Zákonná 15-dňová lehota na podanie odvolania začala plynúť nasledujúci deň po doručení rozsudku okresného súdu, t.j. dňa 10.03.2018 a uplynula dňa 24.03.2018 (sobota). V zmysle ustanovenia § 121 ods. 4 CSP došlo k predĺženiu lehoty na podanie odvolania, a teda najbližším pracovným dňom na podanie odvolania proti rozsudku okresného súdu bol deň 26.03.2018 (pondelok). Z uvedeného vyplýva, že odvolanie proti rozsudku okresného súdu bolo podané včas, t.j. v zákonnej 15-dňovej lehote odo dňa doručenia rozsudku. Právny zástupca žalobcu v súlade s ustanovením § 125 ods. 1 CSP, keďže odvolanie bolo doručované emailovou poštou, dodatočne doručil súdu odvolanie v listinnej podobe v lehote 10 dní.

10. Po preskúmaní napadnutého rozsudku, príslušného spisového materiálu a podaní strán sporu v rámci odvolacieho konania, odvolací súd dospel k záveru, že okresný súd v predmetnom spore rozhodol predčasne a zo strany okresného súdu došlo k viacerým procesným pochybeniam, na ktoré poukázal v odvolaní právny zástupca žalobcu. Procesné pochybenia okresného súdu spočívali predovšetkým v nevyhlásení rozsudku v súlade s ustanovením § 219 ods. 1 veta prvá Civilného sporového poriadku. Ďalšie procesné pochybenie okresného súdu bolo v neaplikovaní ustanovenia § 181 ods. 2 Civilného sporového poriadku, v zmysle ktorého mal okresný súd určiť, ktoré skutkové tvrdenia sú medzi stranami sporné, ktoré skutkové tvrdenia považuje za nesporné, ktoré dôkazy vykoná a ktoré dôkazy nevykoná. Tiež uvedie predbežné právne posúdenie veci. Výrok rozsudku okresného súdu napadnutého odvolaním je neurčitý, pokiaľ ide o výrok o náhrade trov konania. V tejto súvislosti odvolací súd taktiež poukazuje na uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 23.03.2017 sp. zn. 6Cdo 222/2016.

11. Okrem vyššie uvedených procesných pochybení odvolací súd konštatuje, že okresný súd v predmetnom spore rozhodol predčasne bez dostatočného zistenia skutkového stavu. Nevykonal dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, predovšetkým sa neoboznámil so spisom Okresného úradu Námestovo - odbor katastrálny č. V 390/2013 za účelom preukázania uplynutia premičacej lehoty na podanie návrhu o určenie relatívnej neplatnosti kúpnej zmluvy.

12. Rozsudok okresného súdu nespĺňa náležitosti ustanovenia § 220 ods. 2 Civilného sporového poriadku, v zmysle ktorého v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáha, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil skutkové tvrdenie a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec správne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé, to znamená, že rozhodnutie okresného súdu má byť odôvodnené a presvedčivé. V prípade nesplnenia uvedenej požiadavky dochádza k porušeniu práva strán sporu na spravodlivý súdny proces.

13. S poukazom na vyššie uvedené závery, odvolací súd uznal opodstatnenosť argumentácií odvolateľa, na ktorých založil svoje odvolacie dôvody, a preto napadnutý rozsudok okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

14. Na základe uvedeného odvolací súd napadnutý rozsudok okresného súdu, ako aj v súvisiacom výroku o trovách konania zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

15. Úlohou súdu prvej inštancie bude opätovne vykonať dokazovania výsluchom strán sporu, prípadne svedkov podľa uváženia, oboznámením sa s listinnými dôkaznými prostriedkami, na základe vykonaného dokazovania vyhodnotiť skutkový stav, ktorý právne posúdi. Rozhodnutie vo veci odôvodní v súlade s ustanovením § 220 ods. 2 CSP.

16. Rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Poučenie o dovolaní: Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 Civilného sporového poriadku, v ďalšom texte už len „CSP“)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania (§ 76 Civilného mimosporového poriadku, v ďalšom texte už len „CMP“).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 1 a 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 Ods. 1 C. s. p. (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP)